

SZEPESI ATTILA VERSEI

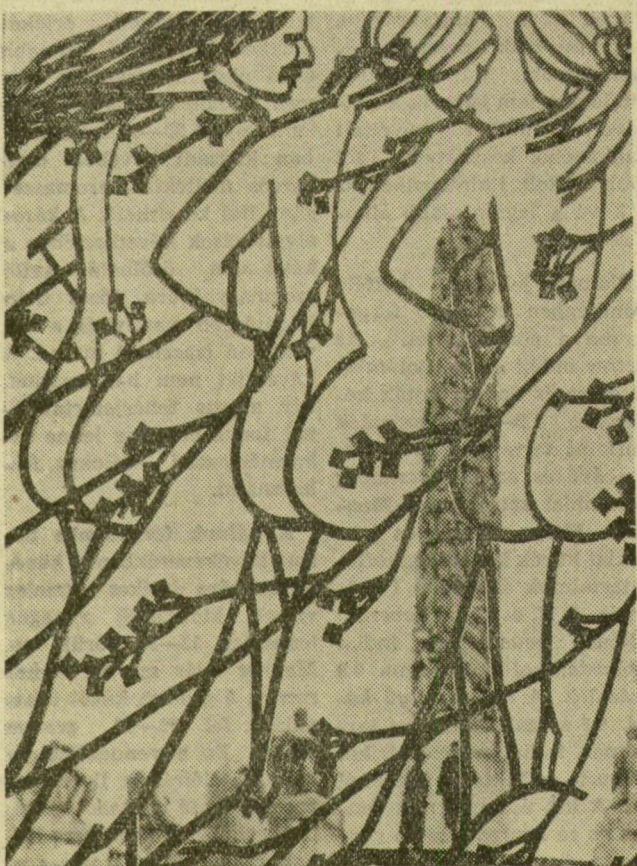
1 CSILLAG- NÉZŐK

2 MÁJUSTÓL MÁJUSIG

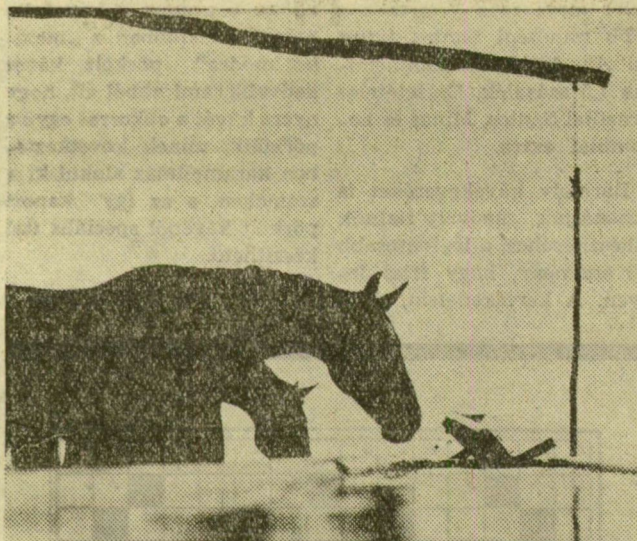
lovak nyihognak csillagok
a végtelen-tág füstházában
kiáll egy kéz egy arc ragvog
emlékeim
ennem és innom adatok
szobámba befalaztatok
hogy áradtatok szőlítatlan
valaha-május lombzene virág
most
kék utak nyílnak városok
jegyenék csúcán csillagok
ívelnek át
és mi az örök csillagnézők
titkok tudói
itt állunk sugarasan
tudva hogy ember ember fia lesz
bár ordasként karmot növeszt
öröklí félmillió
év mindent-élni-akarását
és hite-fosztva
letépve megtaposva
kivár ha kell új millió
évet egy örökzöld virágzást

2

Elviharzik a barbár május a tavasz a felleg-koszorús ünnep
Jaj ki adhat föloldozást vándormadár-szívünknek
Tépettek vagyunk elesettek vagyunk Micsoda vész
tombol köröttünk történelmi cirkusz tülekedés
Fölfelé törekszik öröme-fényre tipródik minden kegyetlenül
A gyöngö a bámész ütöten ágál vergődik aztán alulkerül
Nincs ellankadás Viharok tépnek Nappalok sodornak tovább
Hová lesz hamvas mosolyod-álmod Lecsonkoltan leng a virág
Menyasszonyi ruhád a hósín elejti gyöngyét megfakul
Arcodra hajnalok homálya városok füstje-korma hull
Hol a kék ünnep kézfogások dübörgő táncok boros szavak
Örlő napokban sovány reménnyé görcsös mosollyá foszlanak
Reggeltől estig ez a gyilkos iram dobogtat ez sodor
Éjjelenként riadtan ébredsz Szorongó szavad hallgatom
En is ütött kölyök vagyok csak Olykor kegyetlen kétszínű
Arcom kendőzi hallgatás ellobbanó ború-derű
Pedig tudom nehezebb évszak köszönt Az ősz ez Majd fehér
falkáival zúdul a fagy Kormos varjakkal száll a tél
Együtt leszünk s ez az igazi próba jaj nem a viharos
tavasz a völgyet-elözönlő virág-pántlikás ricsajos
A végső összetartozás próbája Nem a szó nem a test
láncol de erősebb ösztön föloldhatatlan végleges
szövetségbe Itt nincs már nácszép Honnan hová nem kérdezik
Egymást támasztva egymást emelve lépünk egy újabb májusig

Selmeczi Tóth János művészfotói: Az oslói Vigeland szoborpark bejáratánál — Itatás

— Ezt is rendbe kell hozni, fiam. Már majdnem mindenkié takaros a faluban. Ez se legyen itt csúfságnak. Mert még az éjszakában sem tud elbújni, hiszen villany ég a kaputok előtt. Ugy gondoltuk anyáddal, hogy az én fél házrészemet eladnám, ő meg a szőlőt. Elég nekünk az is, ami az enyémben terem. Aztán rendbetesszük a házat. Van nekem egy jó kőművesmester cimborám a szomszéd faluban, megcsinálja az szépen...

— Gyertek már — hívogatótt anyám az ajtóból, de Kő Antal még befelé ment, elmondta, hogy az öreg, félig elszáradt körtefát is kiveszi. Helyébe barackot ültet. Az hamar terem...

Ott bent, az asztalnál — amíg ettünk — elnézegettem egy kicsit. Magas, kissé görnyedt hátú, szikár öregember. Olyan, mint amilyen az apám lehetett volna, ha élne. Szájára csüngő deres bajuszáról, kezefejével törölgette az ételmaradékot. Amikor a poharát emelte, anyáma nézett, s kínálta.

Anyám durcáskodott, adta a ráartit. Fejével nemet intett. Mondta, hogy szédül tőle. Nekünk is elég lenne már, s mintha a szeme fényével bátorítaná a jövőendő emberét — szólj már. Kezdd el, ahogy illik, hiszen azért jött haza a fiam.

Csak beszélgetünk — néz engesztelő tekintettel édesanyámra és újabb mondókába kezd.

Gonosz nevetésként támad. De anyám int. Ki kell azt várni türelmesen, amíg Kő Antal szabályosan megkéri a kezét.

Ez a pillanat sem várat sokáig magára:

— Akkor — kezdi az öreg felállva és ünnepélyes hangon — mit szólnál hozzá fiam? Mert én... ugye tévedel kérhetem meg.

Bizony én nem tudtam szólni. Megölelgettem őket, és kezüket egymásba fontam.

Dávid József

Hét éve talán, hogy ők ketten egyszer piszkosul összeverekedtek. Közeli rokonságban lévén, a pesti Szilasiék, mint rendszerint, ekkor is lent töltötték szabadságukat Gáboréknál. Vasárnap a szülők arra riadtak, hogy a tömzsi Gábor, meg a nyúlánk Imre ordítózva tépi egymást. Mindkettőjük fejéből patakzott a vér, mire szétválasztották őket.

— Miért verekedtek, átkozottak?

De a két lurkóból nem lehetett kihúzni egy szót se...

— Legalább azt mondjátok meg, ki kezdte?

Az egyik így szólt:

— Imre.

A másik:

— Gábor.

Valahogyan ezen a nyáron, miattuk-e, vagy más okok játszottak közre, elhidegültek egymástól a szülők is. Két teljes esztendeig nem látogattak a vidékiek Pestre, a pestiek pedig vidékre. De aztán megint összeleledtek, ahogy testvérekhez illik, s a két kamasz között sem volt azontúl semmi baj. Imre Pesten tanult a gyárban, az apja mellett, Gábor pedig beszervezték a gépállomásra.

Tulajdonképpen Gábor most kapott először igazi szabadságot. A megyénél úgy számították ki, hogy aratás idején ő takarította be a legtöbb terményt. Fizetésén felül még valami jutalom is ütötte a markát, s elakarták küldeni üdülésre a Balaton mellé. De ő azt mondta: minek nekem a Balaton, megyek inkább Pestre, víz ott is van, s legalább szállásra meg kosztra nem kell költenem.

Édesanyja persze feltarisznyázta, nehogy valamiben is hiba legyen, s Gábor egy péntek reggel sötétbarnán beállított a nagybátyjáiékhöz. Imre újjongva fogadta:

— Remekül nézel ki! Én biztos nem leszek ilyen barna soha.

— Gyere a kombájnrá, majd ott leégsz.

Ebéd után Gábor elkísérte unokabátyját a délutáni műszakra. Imre csak hétfőtől szándékozott szabadságra menni.

Mielőtt indultak volna, Gábor ugyanazt az inget vette fel, amelyikben jött.

— Várj csak — mondta Imre —, ehhez a sötét bőrhöz mutatok én neked egy másikat.

S odaadta Gábornak a hófehér nylon ingét. De hát más alkatúak voltak, akármennyire is illet Gábornak ez a patyolatfehér, a hátán megfeszült, szétrepedni készült, le kellett vetnie.

Másnap bejárták a várost, hogy szerezzenek egy ilyen inget, ugyanilyen mandzsettagombbal, ugyanilyen kemény nyakkal, amit soha nem kell vasalni.

— Este sörözünk rá egyet — mondta Imre a sikeres vásárlás után.

— Az jó lesz.

Este tizenegy tájban tértek be a közeli kerthelyiségbe. S mindjárt, ahogy beléptek, észrevették a társaságot. A fekete hajú nő három, nagyon is suhanc külsejű fiatalemberrel ült egy asztalnál. Közülük az egyik apró, vörös bajuszkát viselt. A nő öt csókolgatta. A látványt mindketten megfigyelték, Gábor hunyorítva kérdezte:

— Milyen hely ez?

— Itt mindig jó söröket mérnek.

Kerestek egy asztalt, rendelték, s valami csend ült közük. A sör jól esett. Újabb pohárral rendelték, s Gábor a kerthelyiség világítóberendezéseit nézegette. A fényben remekül festettek a hófehér, mandzsettás ingben, tisztán és frissen borotválkozva. A második pohárba éppen csak belekóstoltak. Tekintetük átsuhan egymáson, úgy tűnt, a szavakból végképp kifogytak, hiába áll előttük a sör. Végre Imre felsóhajtott:

— Kérdezhetek valamit?

— Kérdezz.

Galambos Lajos:

SOR ÉS LEPKE

— Neked is ismerősnek tűnik az a nő?

— Ismerősnek.

Aztán ismét csendben maradtak. Imre erőködve kutatott valami beszédtema után, amiben megkapaszkodhatnának:

— Gyúrhatted az ipart, ha jutalmat is kapsz.

— Nem gondoltam jutalomra.

— Nálatok tán megszabott műszak sincs?

— Van.

— Nem tartják be, ahogy hallottam.

— Hát — mondta Gábor —, ha peregni kezd a szem, kimegy az ember éjszaka is. Nem nagy dolog.

— Udvarolsz valakinek? — kérdezte Imre.

— Nézelődik az ember.

Ittak és rendelték megint.

— Hát te? — kérdezte Gábor.

— Én is forgolódok.

— Forgolódni jó.

Akkor odaért hozzájuk a fekete hajú nő és kettejük között megállt az asztal mellett.

— Hosszú — mondta Imrének.

Gábornak nem mondott semmit, csak a nedves tekintetét emelte rá?

— Emlékeztek rám?

— Nem tudom — mondta Gábor. Imre azt mondta:

— Mért ne emlékeznék?

— Hát persze — csicseregte a nő —, miért ne emlékeznének? Hét éve. Vagy annyi se? Én még akkor ősszel megszöktem otthonról. De hisz te ezt biztosan tudod, tömzsi. Megszöktem én, minek legyek otthon? Hallgatni az anyámat, hogy ilyen jól kell férjhez mennem, meg olyan jól? Kaptam miattatok akkor nyáron éppen eleget. Koszos suhancokkal kell neked fogózni? Megszöktem. Azóta még csak otthon sem voltam. Az én pófamat nem látták azóta, az biztos.

Mintha nem lett volna egészen józan.

A két férfi nem nézett egymásra, ujjakkal a söröspoharat tologatták.

— Ülök a krapekokkal — mondta a nő —, egyszer csak idenézek, mondom magamban, ezek a Hosszúék. Leülhetek?

— Amazok mit fognak szólni? — szólt Gábor.

— Ugyan, azokkal most jöttem össze. Délután vénebb pancserokkal ütem, nagy fífikás vagyok én.

— Mindegy, mivel ülsz le? — kérdezte Imre.

— És ha mindegy?

— Szép dolog.

— Tán rendőrök vagytok, vagy mi? Na, hát nekem jöhet a rendőr, nem estem a fejemre, dolgozó nő vagyok én.

Anélkül, hogy valamelyikük is mondta volna neki, helyet foglalt kettejük között. Aztán megfogta Imre poharát s beleivott.

— Rendelték nekem valamit? — kérdezte.

Gábor megemelkedett, hogy a pincér után nézzen, de Imre azt mondta:

— Odaát nem rendelték?

— Egy korsót. Van azoknak pénzük, azt gondoltjátok?

— Pedig mi ketten akarunk maradni.

— Ugyan már, ketten — mondta a nő. — Akkor is ketten voltatok.

— Nem akarunk rajtad összeveszni.

A nő nevetett:

— Össze tudnátok veszni rajtam?

Kuncogott, ingatta a fejét:

— Összedobhatnátok ketten egy vacsorára valót.

Gábor riadtan nézett Imrére. Mintha most fogta volna fel, kivel van dolguk. De mégis, talán az emlékek miatt, már nyúlt a keze, hogy intsen a pincérnek.

— A táskád sincs itt — mondta Imre. — Meg a pulóvered. Ott van náluk. Nézzek bennünket, várnak téged.

— Persze, a táskám — mondta a nő. — Na, majd lelépek én tőlük szép csendesen.

Elment. Kissé bizonytalan volt a járása.

— Szegény — mondta Gábor.

Imre elhúzta a száját.

— Biztosan éhgyomorral ivott.

— Meg akarod vendédelni?

— Meg — mondta Gábor és szembenézett az unokabátyjával.

— Jó — mondta Imre.

— Nem tetszik, hogy meg akarom vendédelni?

— Nem.

— Akkor menj haza.

— Nem megyek.

— Verekedni akarsz?

— Teveled?

— Azért, hogy kisebb vagyok, nem vagyok gyengébb legény.

— Én veled nem verekszem.

— Rendelek neki — mondta Gábor.

— Rendben van. Rendelsz neki egy zónát és egy pohár sört. Az egy tizes. Nem érdemli meg, dehát csak rendeli.

A nő visszatért. Hozta a táskáját, meg a piros pulóvert.

— Tudjátok, mit mondtam a krapekoknak?

— Mit?

— Hogy a bátyáim vagytok.

— Bevettek? — kérdezte Imre.

— Na, és ha nem vették be, tehenek egy szíveséget.

Imre ivott, Gábor odatozta a maga poharát a nő elé.

— Legalább egy hetest dobjatok össze egy zónára — mondta a nő. — Itt éjfélkor is lehet zónát kapni.

— Honnan tudod?

— Én ne tudnám?

— Jó — mondta Imre. — Az unokatestvérem jóváltából kapsz egy zónát, meg egy pohár sört és eltűnsz innen.

Gábor megemelkedett.

— Hogy beszélsz vele?

A nő nevetett:

— Jól beszél és eltűnök, ne féljtek. Fáradt vagyok, ez az igazság, meg éhes. Sok dolgot lebonyolítottam én már ma, de egy vén kujon becsapott. Most itt állok megfűződve.

Míg a megrendelt ételre-italra vártak, a nő tovább fecsegett:

— Nem szoktam így lerobbanni, ne gondoljátok. Megnézhetnétek hétfőn, milyen lesz a hajam, Gyönyörű. És milyen napszemüvegem lesz, csodálatos! Lepkeszárnnyú. Ezt én kigondoltam és meg is lesz.

— Miből? — kérdezte Gábor.

— Hát a mai nappól már nem — nevetett a nő. — Csakis a vasárnapból.

Imre az unokatestvérét nézte. Szerette volna beléje önteni az akaratát. De Gábor a három suhancot figyelte. A nő fecsegett akkor is, miközben evett. Már nagyon látszott rajta az ital. A pörkölt leve a blúzára csurgott, elkente, s nevetett azon is.

Mikor végzett, Gábor megkérdezte tőle:

— Kész vagy?

— Csak még a sör.

— Idd meg. Gyorsan.

A nő, mintha parancsot teljesítene, úgy ivott. S akkor Gábor megfogta a karját, s visszavezette őt a suhancokhoz.

— Vihetik — mondta.

Aztán fizettek és kimentek az utcára. Sokáig bandukoltak szótlanul.

— Rossz kedved van? — kérdezte Imre.

— Ugyan. Csak gondolkodom, hogy hét évvel ezelőtt képesek lettünk volna szétverni egymás fejét.

— Hülyék voltunk.

— Én még majdnem most is.

— Nem baj — mondta Imre. — Ígyunk meg valahol egy pohár sört. Kettesben.

— Erre gondoltam én is.

Fehér ingük még sokáig világított a hosszú utcán.